

Prof. zw. dr hab. Aleksander Lasoń

Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji w Cieszynie

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

Mikołów, 9. 02. 2026 r.

RECENZJA

**dotycząca pracy doktorskiej mgr. Adama Diesnera
w związku z postępowaniem doktorskim
w dziedzinie sztuk muzycznych
w dyscyplinie artystycznej kompozycja i teoria muzyki**

PODSTAWOWE DANE O KANDYDACIE

Edukację muzyczną rozpoczął w 2004 r. pod kierunkiem Zbigniewa Pniewskiego. Ukończył Akademię Muzyczną w Gdańsku w specjalnościach: Kompozycja w klasie prof. Andrzeja Dziadka (dyplom z wyróżnieniem), Dyrygentura chóralna w klasie dra hab. Sławomira Bronka oraz Muzyka kościelna. W latach 2016-2022 był członkiem zarządu Koła Młodych Związku Kompozytorów Polskich. Od 2021 r. Doktorant Akademii Muzycznej w Gdańsku. Obecnie jest członkiem Związku Kompozytorów Polskich. W 2023 r. był członkiem Rady Jurorskiej World Online Music Competitions Organization (WOMCO). W 2024 r. odbył staż naukowy w Conservatorio di Musica Santa Cecilia w Rzymie. Stypendysta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2017/2018 i 2018/2019) oraz Marszałka Województwa Pomorskiego (2016/2017).

DZIAŁALNOŚĆ KOMPOZYTORSKA

Jego dorobek kompozytorski doczekał się nagród kompozytorskich, jest laureatem kilkunastu konkursów kompozytorskich, m.in.: GRAND PRIX w Franz Schubert International Music Competition (2023); III nagroda w 5. World Championship in Composition w Wiedniu (2023); II nagroda w World Music Championship w Wiedniu (2023); III nagroda w World Music Championship w Wiedniu (2023); II nagroda 5. European Composer Competition w Wiedniu (2022); II nagroda w 3. International Composer Competition NEW VISION w Nowym Jorku (2020); I nagroda w Konkursie Kompozytorskim im. Stanisława Moniuszki Gdańsku (2018); Laureat VIII Konkursu Kompozytorskiego im. Zygmunta Mycielskiego w Warszawie (2017); Finalista 57 Konkursu Młodych Kompozytorów im. Tadeusza Bairda w Warszawie (2016); I nagroda w Konkursie Kompozytorskim im. Henryka Hubertusa Jabłońskiego w Gdańsku (2015).

Doktorant jest autorem utworów o różnym charakterze i ciężarze gatunkowym, o różnym aparacie wykonawczym, bogactwie poszukiwań na gruncie współczesnej muzycznej formy i treści. Twórczość kompozytorska obejmuje kompozycje na różne składy wykonawcze, od solowych, poprzez składy kameralne, aż do prac przeznaczonych na duże składy wykonawcze, a także utwory chóralskie i muzykę elektroakustyczną.

Kompozycje Kandydata były wykonywane przez uznanych solistów, zespoły oraz orkiestry. Do najważniejszych miejsc prezentacji dorobku należą kompozycje Adama Diesnera, które wykonywano m. in. podczas International Viola Congress Salaya w Tajlandii, Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej Warszawska Jesień, w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku, w Teatrze Polskim w Warszawie, w Piwnicy pod Baranami w Krakowie, w Studiu Koncertowym Radia Gdańsk, podczas Festiwalu Muzyki Współczesnej Nowe Fale w Gdańsku, podczas Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Chóralskiej w Rumi, Euro Chamber Music Festival w Gdańsku.

Dorobek artystyczny kandydata to także działalność pedagogiczna.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Dziełem artystycznym w przewodzie doktorskim jest partytura utworu pod tytułem „Symfonia Piaśnicka” na mezzosopran, recytatora, chór mieszany i orkiestrę symfoniczną. Czas trwania kompozycji (4-częściowej) to ok. 36 minut oraz rozprawa o tytule *Symfonia Piaśnicka* na mezzosopran, recytatora, chór mieszany i orkiestrę symfoniczną w kontekście pamięci ludobójstwa utrwalonej w muzyce XX i XXI wieku.

Zgłoszony do przewodu doktorskiego utwór wraz z rozprawą teoretyczną doktorskiej pracy przyjmuję, bowiem spełnia on wytyczne przewodu kwalifikacyjnego. Obszerna partytura, wydaje się ciekawym punktem w dorobku artystycznym kompozytora.

Partytura powstała w 2025 roku, jest interesującym obszarem poszukiwań i badań nad możliwościami połączenia aparatu wykonawczego jakim jest mezzosopran, recytator, chór mieszany i orkiestra symfoniczna.

Przedstawiona partytura Doktoranta świadczy o jego znajomości materii brzmieniowych poszczególnych instrumentów co szczególnie przejawia się w bogatej gamie środków kolorystycznych zastosowanych w przedstawionej partyturze. Autor ukazuje w partyturze swój trafny, wewnętrzny imperatyw. Wymienione aspekty zastosowane w przedstawionej partyturze czynią ją ciekawą, dając szerokie pole popisu dla wykonawców, jak i samego dyrygenta. Partytura wskazuje na bardzo dobrą znajomość aparatu wykonawczego. Autor przedstawia dzieło o wyraźnym rysie kształtującego się świadomego warsztatu kompozytorskiego. Zamyśl kompozycyjny jest spójny i jednolity, logiczny i precyzyjny, oddziałowuje głęboko na słuchacza poprzez wyrazistość, żywy, wewnętrzny oddech i ekspresję. Kompozytor swobodnie, pewną ręką radzi sobie z orkiestrową fakturą, dba o metafory dynamiczne, kolorystyczne, płynną narrację, wyrazowe gradacje, zmiany agogiczne.

Przejrzałem zgłoszoną do przewodu doktorskiego partyturę i starałem się „wysłuchać” w miarę precyzyjnie w tę muzykę. Utwór przyjmuję i doceniam wkład pracy włożony w przedstawioną kompozycję. Utwór oceniam jako bardzo wartościowy, zasługujący na akceptację jako podstawę pomyślnego postępowania kwalifikacyjnego. Utwór ten trwa około 36 minut co pozwala kompozytorowi na zbudowanie ciekawie rozplanowanej kompozycji, która ukazuje z jednej strony świadomość koherencji formy, a z drugiej strony bogactwo pomysłów i inwencję twórczą wraz z bagażem kompozytorskich doświadczeń.

Narracja budowana jest konsekwentnie, forma trzyma się mocno, partytura zapisana jest w tradycyjny sposób, choć w dalszej części utworu pojawia się zróżnicowany sposób notacji utworu – czyli połączenie tradycyjnej notacji wraz ze współczesnymi rozwiązaniami, co jest trafnym odzwierciedleniem zamierzeń kompozytora w zakresie poszukiwań odmiennych rozwiązań fakturalnych i nowych pomysłów twórczych i tym samym stanowi ważny punkt na drodze kompozytorskiego rozwoju.

Napisany z rozmachem utwór w fakturach jasno czytelnych o charakterze ścisłej notacji, jak i pewnej swobody wykonawczej, daje świadectwo dobrego przygotowania od strony warsztatu kompozytorskiego. Logiczne, przemyślane zestawienie kolejnych części i fragmentów partytury, samoświadomość przebiegu utworu. Wymienione aspekty zastosowane w przedstawionej partyturze czynią ją ciekawą, dając szerokie pole popisu dla wykonawcy, jak i samego dyrygenta. Mimo widocznego nawiązania do tradycji staje się ona ważnym momentem na drodze rozwoju kompozytorskiego Adama Diesnera.

Przedstawiona w przewodzie doktorskim praca teoretyczna, będąca dopełnieniem partytury to rozprawa o tytule *Symfonia Piaśnicka* na mezzosopran, recytatora, chór mieszany i orkiestrę symfoniczną w kontekście pamięci ludobójstwa utrwalonej w muzyce XX i XXI wieku, praca napisana pod kierunkiem prof. dra hab. Andrzeja Dziadka. Rozprawa napisana zgodnie z przyjętymi regułami pisania prac tego typu, autor podaje wyczerpującą wiedzę, posługuje się poprawnym terminologicznie językiem. W przedstawionej rozprawie ujawnia się zamiłowanie do porządku, przejrzystości podejmowanych zagadnień. Wszystko to świadczy o tym, że Kandydat podszedł do zagadnienia w sposób dojrzały, przemyślany, przekazując w pracy swoje spostrzeżenia.

Mgr Adam Diesner przedstawia utwór o dużym ciężarze gatunkowym wraz z teoretyczną rozprawą, wszystkie te walory pozwalają wystawić Kandydatowi wysoką ocenę.

KONKLUZJA

Postać mgr Adama Diesnera, po analizie przedstawionej partytury i nagrania wykonanego dzieła wraz z rozprawą doktorską, jawi się jako sylwetka artysty ciekawego, poszukującego, posiadającego silną potrzebę doświadczenia na gruncie architektoniki kompozycji, jej walorów teoretycznego układania kolejnych segmentów, wchodzenia w intelektualne założenia, widząc w analizowanym utworze potencjał i żywiąc nadzieję, iż kolejne utwory w tece kompozytorskiej będą stanowiły znaczną wartość artystyczną dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Współcześnie żyjący kompozytor, a zwłaszcza młody kompozytor, stoi przed dużym problemem dotyczącym wykonywania i zapotrzebowania na współczesną muzykę. Zadanie to utrudnia wszechobecna rola mocno destrukcyjnej krytyki w mediach i niestety ważnych pismach muzycznych. Powołując się na moje spostrzeżenia odnośnie kondycji polskiej kompozycji, obecnie żyjący kompozytor ma niełatwe zadanie do spełnienia, zachwiane zostały kryteria wartości i piękna stylu. Wymaga to od artysty-kompozytora ukształtowania na nowo naszych odniesień do przeszłości sztuki, muzyki i do roli artysty w znaczeniu ogólnym. Niełatwo jest wyjść z tej próby z bagażem dzieł niepodważalnych estetycznie i kompozytorsko. Coraz trudniej także o wartościowe i bogate rangą wykonania. Pragnąc wyrazić artyście swoją życzliwość, oczekuję tym samym od Kandydata poszerzenia zakresu działań twórczych. Wierzę, że w ślad owych fundamentalnych rozterek na gruncie poszukiwań z jednej strony, a z drugiej trafne, ale niezwykle oryginalne i nowe łączenie zdobyczy poprzednich epok z tym, co nowe, nie odkryte pojawi się w przyszłych kompozycjach Doktoranta Adama Diesnera i przyniesie niezwykłą satysfakcję kompozytorowi, a nade wszystko słuchaczowi.

Mimo tych kilku uwag widzę w dotychczasowej drodze i w przedłożonej partyturze na mezzosopran, recytatora, chór i orkiestrę symfoniczną, wraz z teoretyczną rozprawą, podstawę do pomyślnego sfinalizowania przewodu doktorskiego, **stawiając wniosek o nadanie Panu mgr. Adamowi Diesnerowi stopnia doktora w zakresie kompozycji**. Pragnę jasno zaznaczyć swój szacunek dla Kompozytora i wysiłku twórczego włożonego w przygotowanie pracy do przewodu doktorskiego. **Osiągnięcia mgr. Adama Diesnera stanowią pozytywny wkład w rozwój dziedziny sztuk muzycznych.**

Prof. Aleksander Lasoń